

# Halvledarteknik och tillverkning

Programkurs

12 hp

Semiconductor Technology

TNE058

Gäller från: 2018 VT

**Fastställd av**

Programnämnden för elektroteknik,  
fysik och matematik, EF

**Fastställandedatum**

## Huvudområde

Elektroteknik, Teknisk fysik

## Utbildningsnivå

Avancerad nivå

## Fördjupningsnivå

A1X

## Kursen ges för

- Civilingenjör i elektronikdesign

## Förkunskapskrav

OBS! Tillträdeskrav för icke programstudenter omfattar vanligen också tillträdeskrav för programmet och ev. tröskelkrav för progression inom programmet, eller motsvarande.

## Rekommenderade förkunskaper

Studenten förväntas ha grundläggande kunskaper inom fysik och matematik. Studenten ska kunna lösa ekvationssystem, differentialekvationer, differentiering och integrering av funktioner med fler än en variabel. Studenten ska ha grundläggande kunskaper inom klassisk fysik och förstå samband inom den newtonianska mekaniken, optik och vågrörelse. Studenten ska vara bekant med Schrödingerekvationen inom modern fysik.

## Lärandemål

Kursen avser att göra studenten förtrogen med fundamentala principer för halvledarkomponenter, att förstå och koppla fundamentala materialegenskaper till elektriska och optiska karakteristika hos halvledarkomponenter. Vidare ska studenten lära sig hur halvledarkomponenter tillverkas. Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

- beskriva halvledartillverkningsstegen, litografi, oxidering, dopning, metallisering och etsning
- kombinera tillverkningsstegen för tillverknings av bipolärtransistor, MOSFET, CMOS och MEMS
- förklara begrepp som bandgap, energinivå, mobilitet, effektivmassa, laddningsgeneration och rekombination, dopning, drift, diffusion, jämvikt och stadigvarande tillstånd.
- tillämpa samband mellan bandgap, energinivå, mobilitet, effektiv massa, laddningsgeneration och rekombination, dopning, drift, diffusion, jämvikt och stadigvarande tillstånd, ledningsförmåga, strömtäthet, temperatur och belysning i halvledare.
- beräkna och bestämma materialparametrar (bandgap, dopning, laddningars livslängd, diffusionslängd) utifrån elektrisk karakteristika av halvledarkomponenter
- konstruera pn-övergång, Schottky diod, bipolär transistor, MOSFET och pn-solceller enligt givna karakteristika
- beräkna komponent parametrar så som inbyggd potential i pn-övergångar, förstärkning, bastransportfaktor och emitters verkningsgrad i BJT, flatband och tröskelspänning i MOSFET

## Kursinnehåll

Introduktion till energibanddiagram, Fermi-Dirac statistik och samband mellan dopning och energinivå. Olika begrepp och fenomen så som effektivmassa, mobilitet, drift, diffusion, dopning, intrinsisk-, extrinsisk halvledare, elektronhållpar, laddningsgeneration och rekombination, temperatur och belysnings effekt på generation och rekombination optiska egenskaper, jämvikt och stationärt tillstånd. minoritetsbärare, majoritetsbärare, pn-övergångs funktionssätt och I-V karakteristik, kontaktpotential, utarmningsområde, olika genombrottmekanismer för p-n övergångar, Schottky och ohmisk kontakt, barriär höjd, utträdesarbete för metaller och halvledare, bipolär transistors funktionssätt och I-V karakteristik, strömförstärkning och verkningsgrad MOSFETs funktionssätt, tröskel spänning, ström-spänning karakteristik.

Halvledartillverknings grundläggande processer så som jonimplantation, diffusion, oxidation, anealing, deponeringsprocesser, förångning, sputtering, CVD och epitaxiellt tillväxt samt tillverkningsprocesser som optisk och elektron litografi, fotoresist och etsning. CMOS teknologi, GaAs teknologi, Bipolär teknologi, samt MEMS. Laborationerna innefattar diod. transistor samt solcell undersökningar.

## Undervisnings- och arbetsformer

Undervisningen förmedlas i form av storseminarier, laborationer och redovisningar. Studenten ska hitta lösningsmetod till givna laborationsproblem. Labresultaten ska presenteras muntligt och skriftligt. Varje student (enskilt eller i grupp av två) ska fördjupa sig inom något område inom tillverkningen av halvledarkomponenter och presentera det muntligt för kursdeltagarna och även skriftligt för läraren. Kursen pågår hela höstterminen.

## Examination

UPG2 Frivilliga hemuppgifter	0 hp U, G
DUG1 Dugga	2 hp U, G
UPG1 Fördjupningsarbete, skriftlig och muntlig presentation	1 hp U, G
LAB1 Laborationer, muntlig o skriftlig redovisning	1 hp U, G
TEN1 Skriftlig tentamen	8 hp U, 3, 4, 5

Obligatorisk närvaro vid studentpresentationer.

## Betygsskala

Fyrgradig skala, LiU, U, 3, 4, 5

## Övrig information

Påbyggnadskurser: Solcellsteknik, Laddningstransport i organiska, och organiska material, Effektelektronik, System Design

### Om undervisningsspråk

Undervisningsspråk visas på respektive kurstillfälle på fliken "Översikt".

- Observera att även om undervisningsspråk är svenska kan delar av kursen ges på engelska.
- Om undervisningsspråk är Svenska/Engelska kan kursen i sin helhet ges på engelska vid behov.
- Om undervisningsspråk är Engelska ges kursen i sin helhet på engelska.

### Övrigt

Kursen bedrivs på ett sådant sätt att både mäns och kvinnors erfarenhet och kunskaper synliggörs och utvecklas.

Planering och genomförande av kurs skall utgå från kursplanens formuleringar. Den kursvärdering som ingår i kursen skall därför genomföras med kursplanen som utgångspunkt.

## Institution

Institutionen för teknik och naturvetenskap

## Studierektor eller motsvarande

Adriana Serban

## Examinator

Amir Baranzahi

## Kurshemsida och andra länkar

<http://www2.itn.liu.se/utbildning/kurs/index.html?coursecode=TNE058>

## Undervisningstid

Preliminär schemalagd tid: 108 h

Rekommenderad självstudietid: 212 h

## Kurslitteratur

### Böcker

Jasprit Singh, (2004) *Semiconductor Devices, basic principles*

ISBN: 0-471-36245-X

Wiley & Sons

## Generella bestämmelser

### Kursplan

För varje kurs finns en kursplan. I kursplanen anges kursens mål och innehåll samt de särskilda förkunskaper som erfordras för att den studerande skall kunna tillgodogöra sig undervisningen.

### Schemaläggning

Schemaläggning av kurser görs efter, för kursen, beslutad blockindelning. För kurser med mindre än fem deltagare, och flertalet projektkurser läggs inget centralt schema.

### Avbrott på kurs

Enligt rektors beslut om regler för registrering, avregistrering samt resultatrapportering (Dnr LiU-2015-01241) skall avbrott i studier registreras i Ladok. Alla studenter som inte deltar i kurs man registrerat sig på är alltså skyldiga att anmäla avbrottet så att kursregistreringen kan tas bort. Avanmälan från kurs görs via webbformulär, [www.lith.liu.se/for-studenter/kurskomplettering?l=sv](http://www.lith.liu.se/for-studenter/kurskomplettering?l=sv).

### Inställd kurs

Kurser med få deltagare (< 10) kan ställas in eller organiseras på annat sätt än vad som är angivet i kursplanen. Om kurs skall ställas in eller avvikelser från kursplanen skall ske prövas och beslutas detta av programnämnden.

### Föreskrifter rörande examination och examinator

Se särskilt beslut i regelsamlingen:  
<http://styrdokument.liu.se/Regelsamling/VisaBeslut/622678>

### Examination

#### Tentamen

Skriftlig och muntlig tentamen ges minst tre gånger årligen; en gång omedelbart efter kursens slut, en gång i augustiperioden samt vanligtvis i en av omtentamensperioderna. Annan placering beslutas av programnämnden.

Principer för tentamensschemat för kurser som följer läsperioderna:

- kurser som ges Vt1 förstagångstenteras i mars och omtenteras i juni och i augusti
- kurser som ges Vt2 förstagångstenteras i maj och omtenteras i augusti och i oktober
- kurser som ges Ht1 förstagångstenteras i oktober och omtenteras i januari

och augusti

- kurser som ges Ht2 förstagångstenteras i januari och omtenteras i påsk och i augusti

Tentamensschemat utgår från blockindelningen men avvikelser kan förekomma främst för kurser som samläses/samtenteras av flera program samt i lägre årskurs.

- För kurser som av programnämnden beslutats vara vartannatårskurser ges tentamina 3 gånger endast under det år kursen ges.
- För kurser som flyttas eller ställs in så att de ej ges under något eller några år ges tentamina 3 gånger under det närmast följande året med tentamenstillfällen motsvarande dem som gällde före flyttningen av kursen.
- Har undervisningen upphört i en kurs ges under det närmast följande året tre tentamina samtidigt som tentamen ges i eventuell ersättningskurs, alternativt i samband med andra omtentamina. Dessutom ges tentamen ytterligare en gång under det därpå följande året om inte programnämnden föreskriver annat.
- Om en kurs ges i flera perioder under året (för program eller vid skilda tillfällen för olika program) beslutar programnämnden/programnämnderna gemensamt om placeringen av och antalet omtentamina.

### **Anmälan till tentamen**

För deltagande i tentamina krävs att den studerande gjort förhandsanmälan i Studentportalen under anmälningssperioden, dvs tidigast 30 dagar och senast 10 dagar före tentamensdagen. Anvisad sal meddelas fyra dagar före tentamensdagen via e-post. Studerande, som inte förhandsanmält sitt deltagande riskerar att avvisas om plats inte finns inom ramen för tillgängliga skrivningsplatser.

Teckenförklaring till tentaansmälningssystemet:

\*\* markerar att tentan ges för näst sista gången

\* markerar att tentan ges för sista gången

### **Ordningsföreskrifter för studerande vid tentamensskrivningar**

Se särskilt beslut i

regelsamlingen: <http://styrdokument.liu.se/Regelsamling/VisaBeslut/622682>

### **Plussning**

Vid Tekniska högskolan vid LiU har studerande rätt att genomgå förnyat prov för högre betyg på skriftliga tentamina samt datortentamina, dvs samtliga provmoment med kod TEN och DAT. På övriga examinationsmoment ges inte möjlighet till plussning, om inget annat anges i kursplan.

### **Regler för omprov**

För regler för omprov vid andra examinationsformer än skriftliga tentamina och datortentamina hänvisas till LiU-föreskrifterna för examination och examiner, och

<http://styrdokument.liu.se/Regelsamling/VisaBeslut/622678>.

### **Plagiering**

Vid examination som innebär rapportskrivande och där studenten kan antas ha tillgång till andras källor (exempelvis vid självständiga arbeten, uppsatser etc) måste inlämnat material utformas i enlighet med god sed för källhänvisning (referenser eller citat med angivande av källa) vad gäller användning av andras text, bilder, idéer, data etc. Det ska även framgå ifall författaren återbrukat egen text, bilder, idéer, data etc från tidigare genomförd examination.

Underlåtelse att ange sådana källor kan betraktas som försök till vilseledande vid examination.

### **Försök till vilseledande**

Vid grundad misstanke om att en student försökt vilseleda vid examination eller när en studieprestation ska bedömas ska enligt Högskoleförordningens 10 kapitel examinator anmäla det vidare till universitetets disciplinnämnd. Möjliga konsekvenser för den studerande är en avstängning från studierna eller en varning. För mer information se <https://www.student.liu.se/studenttjanster/lagar-regler-rattigheter?l=sv>.

### **Betyg**

Företrädesvis skall betygen underkänd (U), godkänd (3), icke utan beröm godkänd (4) och med beröm godkänd (5) användas. Kurser som styrs av tekniska fakultetsstyrelsen fastställt tentamensschema skall därvid särskilt beaktas.

1. Kurser med skriftlig tentamen skall ge betygen (U, 3, 4, 5).
2. Kurser med stor del tillämpningsinriktade moment såsom laborationer, projekt eller grupparbeten får ges betygen underkänd (U) eller godkänd (G).

### **Examinationsmoment**

1. Skriftlig tentamen (TEN) skall ge betyg (U, 3, 4, 5).
2. Examensarbete samt självständigt arbete ger betyg underkänd (U) eller godkänd (G).
3. Examinationsmoment som kan ge betygen underkänd (U) eller godkänd (G) är laboration (LAB), projekt (PRA), kontrollskrivning (KTR), muntlig tentamen (MUN), datortentamen (DAT), uppgift (UPG), hemtentamina (HEM).
4. Övriga examinationsmoment där examinationen uppfylls framför allt genom aktiv närvaro som annat (ANN), basgrupp (BAS) eller moment (MOM) ger betygen underkänd (U) eller godkänd (G).

Rapportering av den studerandes examinationsresultat sker på respektive institution.

### **Regler**



Universitetet är en statlig myndighet vars verksamhet regleras av lagar och förordningar, exempelvis Högskolelagen och Högskoleförordningen. Förutom lagar och förordningar styrs verksamheten av ett antal styrdokument. I Linköpings universitets egna regelverk samlas gällande beslut av regelkaraktär som fattats av universitetsstyrelse, rektor samt fakultets- och områdesstyrelser.

LiU:s regelsamling angående utbildning på grund- och avancerad nivå nås på [http://styrdokument.liu.se/Regelsamling/Innehall/Utbildning\\_pa\\_grund\\_och\\_avancerad\\_niva](http://styrdokument.liu.se/Regelsamling/Innehall/Utbildning_pa_grund_och_avancerad_niva).